

УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ ТА УДОБРЕННЯ

Гойсюк С.О. кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Гойсюк Л.В. кандидат с.-г. наук, асистент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності економічного факультету
e-mail: rsn@pdatu.edu.ua

Подільський державний аграрно-технічний університет

Урожай є основним показником ефективності розроблених та впроваджених прийомів технології вирощування. Але при сучасних аграрних стандартах досить гостро постають питання екологічної безпеки одержаної продукції та її рентабельність. Тому, основним завдання наших досліджень було, удосконалити окремі елементи технології вирощування сої, яка б забезпечувала високу урожайність при максимально можливих екологічно безпечних системах її удобрення.

Аналізуючи дані таблиці 1, щодо врожайності зерна сої залежно від строків сівби та удобрення, слід відмітити, що фактори інтенсифікації, які вивчалися мали суттєвий позитивний вплив на неї.

Впродовж років досліджень, урожайність зерна сої на контролі, де висівалася насіння у строк (за температури прогрівання ґрунту до + 10⁰С) коливалася в межах від 2,55 до 2,76 т/га. Середня урожайність становила, відповідно 2,65 т/га. На цьому ж варіанті із застосуванням Еколист стандарт, урожайність була вищою і в середньому за роки досліджень становила 3,08 т/га, що було на 0,43 т/га більше відповідного варіанту контролю.

Що стосується найбільш пізнього строку сівби (за температури прогрівання ґрунту до +12⁰С), то урожайність дещо знижувалася порівняно із попереднім варіантом і становила 2,95 т/га, це пояснюється тим, що за сівби у пізні строки швидко втрачається вологість ґрунту і погіршується інтенсивність живлення рослини.

Удобрення багатоконпонентним добривом Міком - Р- боби сприяло кращому зростанню урожаю зерна сої порівняно із дослідом без застосування удобрення. Найкращий результат виявився на варіанті із строком сівби (за температури прогрівання ґрунту до + 8 ⁰С), а саме, у 2016 році урожай зерна становив 2,99 т/га, у 2017р. – 3,15 т/га, що в середньому склало 3,07 т/га.

Отримані прирости врожаю зерна сої є істотними на п'ятипроцентному рівні значущості. Прирости врожаю зерна сої при застосуванні багатоконпонентного добрива Еколист стандарт відбувалися за рахунок того, що до складу даного препарату входили окрім мікроелементів, ще й макроелементи, а саме завдяки азотному компоненту мінеральних добрив відбувалася активізація процесу фотосинтезу. Користуючись, розрахованим

при використанні дисперсійного аналізу, показником відсотка варіації можна встановити дольову участь факторів, що вивчались у формуванні врожаю сої. Так у 2016 році $НІР_{0,5}$ для фактора А (строк сівби) склав – 0,16 т/га, для фактора В (удобрення) – 0,11 т/га, а взаємодія факторів – 0,21 т/га. У 2017 році ці показники були дещо більшими $НІР_{0,5}$ для фактора А (строк сівби) склав – 0,18 т/га, для фактора В (удобрення) – 0,20 т/га, а взаємодія факторів – 0,35 т/га.

Таблиця 1

Урожайність зерна сої залежно від строків сівби та удобрення, т/га

Строк сівби (фактор А)	Роки		
	2016	2017	середнє
Без удобрення (фактор В)			
+ 8 ⁰ С	2,61	2,83	2,72
+10 ⁰ С (контроль)	2,55	2,76	2,65
+ 12 ⁰ С	2,50	2,68	2,59
Еколист стандарт			
+ 8 ⁰ С	3,13	3,27	3,20
+10 ⁰	3,00	3,16	3,08
+ 12 ⁰ С	2,85	3,05	2,95
Міком – Р - боби			
+ 8 ⁰ С	2,99	3,15	3,07
+10 ⁰ С	2,83	3,03	2,93
+ 12 ⁰ С	2,80	2,96	2,88
$НІР_{0,05, т/га}$ 2016 р. А: 0,16; В: 0,11; АВ: 0,21 2017 р. А: 0,18; В: 0,20; АВ: 0,35			

Висновок: Отримані результати, аналізу врожайності сої залежно від строку сівби та удобрення, дають підстави зробити висновок, що найсприятливіші умови для росту, розвитку і формування врожаю зерна сої складаються у строк сівби (за термічного режиму ґрунту +8⁰С) та удобрення Еколист стандарт.